

**Narodna banka na
Republika Makedonija**

**Mesečna
informacija**

5 / 2004

Jul i 2004

S O D R @ I N A

Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonodavnata regulativa vo maj 2004 godina	2
I. Ekonomski dvi `ewa vo Republ ika Makedonija	3
II. Monetarni dvi `ewa vo Republ ika Makedonija	5
III. Nadvore { no-trgovski i devizni dvi `ewa vo Republ ika Makedonija	8
Pri log br.1	11
Pri log br.2	22

Poznajni ekonomski nastani i promeni vo zakonodavnata regulativa vo maj 2004 godina

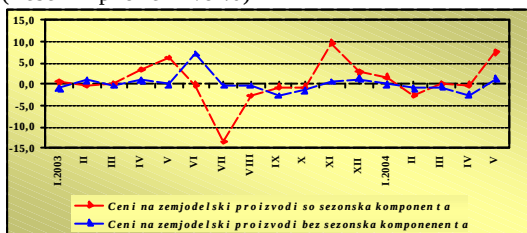
- ❖ *Od 1 maj makedonski te pravni i fizi~ki lica je mo`e da u~estvuvaat na tenderite organizirani vo ramki na programi te na Evropska ta Unija.*
- ❖ *Na 3 maj Vlada ta na RM donese odluka za vkluvawe na Evropska ta banka za obnova i razvoj (EBOR) vo procesot na pretpri privatizacija na ESM so investicija vo iznos od 45 milioni evra.*
- ❖ *Na 10 maj porane{niot zagubar Mikron, sega vo sopstvenost na gr~ka firma, go restartira{e proizvodstvo to.*
- ❖ *Na 11 maj na Makedonskata berza bea prodadeni kontrolnite paketi na akcii na Valalnica na lenti (Polukonti) i Ladna valalnica. Kupuva~ot, kompanijata LHM od London, inaku vtor po golemina proizvo ditel na ~elik vo svetot, se zdobi so 63,2% od akcii te na Polukonti i 50,5% od akcii te na Ladna valalnica.*
- ❖ *14 maj - Makedonija vleze vo visokoto scenario za pomo{ od Svet skata banka (SB), so {to na Makedonija vo narednive tri godini je ~bida t dodeleni 175 milioni SAD dolari. Na 12 maj Bordo t na direktori na SB odobri del od predvideni te sredstva vo iznos od 49,8 milioni dolari, koi se nameneti za realizacija na proekti te za reformi vo oblasta na javniot sektor (PSMAK), socijalnata za{tita i zdravstvo to.*
- ❖ *Na 18 maj **maloprod a`ni te ceni na naf teni te deriva ti** bea zgolemeni za 2,5 denari za lit ar benzin od 96 okt ani i bezoloven benzin od 90 okt ani, dodeka dizel gorivo to poskape za 1,5 denari.*
- ❖ *24 maj - Vlada ta ja donese Programa ta za javni invest icii, koja so dr`i 142 proek ti. Vo 2004 godina je se realiziraa t 268 milioni evra, a vo periodot 2004-2006 godina je se realiziraa t 825 milioni evra, od koi 78% je bida t za st opanska in frast ruk tura.*
- ❖ *31 maj - Bordo t na Makedonski telekomunikacii donese odluka spored koja od 1 juli je zapo ~ne noviot sistem na tari firawe, so koj impulso t se skratuva od 3 minuti na 20 sekundi, a cena ta na eden impuls je iznesuva 0,33 denari.*

I. Ekonomski dvigalva vo Republika Makedonija

Mesečni indeks na trošocite na ivot, kako merka za stapkata na inflacija vo maj 2004 godina iznesuwa 0,5%, što soodvetstvuwa so mesečni porast na cenite na malo (od 0,8%). Od aspekt na oddelnite kategorii, mesečna inflacija glavno e determinirana od slednive dvigalva: a) povisoki trošoci za soobrajajni sredstva i usluga (za 2,3%, pri povisoki ceni na PPT uslugite i naftenite derivati za 5,6% i za 3,3%, soodvetno) i b) povisoki trošoci za ishrana za 0,6%, koi se rezultat na sezonski povisokite ceni na zemjodelskite proizvodi (za 7,4%).

Grafikon 1

Ceni na zemjodelski proizvodi so i bez sezonska komponenta (mesečni promeni vo %)

Vo odnos na isti mesec od prethodnata godina, trošocite na ivot bea poniski za 0,6%, dodeka prosečna stapka na inflacija vo prvite pet meseci od 2004 godina iznesuwa 0,7%, pri zabeleiten porast na trošocite za usluga (3,8%).

Grafikon 2

Trošoci na ivotot i ceni na malo (promena vo %)

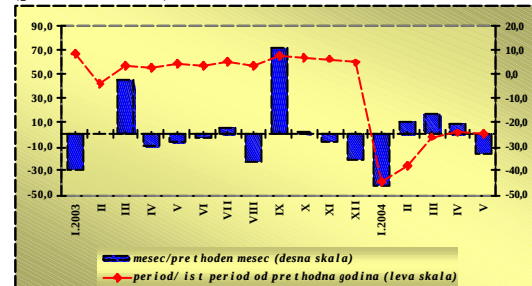
Cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi vo maj bea povisoki na mesečna osnova za 0,7%, pri povisoki ceni na proizvoditelite na intermedijarni proizvodi, osven energija (za 2%) i na proizvoditelite na energija (za 1,2%, koi glavno bea determinirani od porastot na cenite na proizvoditelite na nafteni

derivati). Od druga strana, edinstveno cenite na proizvoditelite na netrajni proizvodi za široka potrovačka zabeleaa mesečno namaluvawe (od 1,2%, kako rezultat na padot na cenite na proizvoditelite na prehranbeni proizvodi i pijalaci). Na godi na osnova, cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi bea povisoki za 0,2%, dodeka vo prosek zabeleaa pad od 1%.

Trimesečni kontinuiran mesečni porast na industriskoto proizvodstvo bea prekinat vo maj, pri što fizički obem na industriskoto proizvodstvo bea namalen na mesečna osnova za 15,2%. Sepak, ova pojava ne e nevoobičena za pettiot mesec od godinata. Pritoa, analizirano od 1992 godina, najintenzivno mesečno namaluvawe vo pettiot mesec od godinata e registrirano vo 2002 godina-17,4%. Vo maj 2004 godina, namaluvawe na proizvodstvoto e registrirano kaj site glavni grupi na industriski proizvodi (iskluok e proizvodstvoto na trajni proizvodi za široka potrovačka). Pritoa, najgolem pad zabeleaa proizvodstvoto na energija (od 63,1%), glavno poradi visoki pad na proizvodstvoto na nafteni derivati (od 98,4%). Sektorski analizirano, vo prerabotuvakata industrija i vo sektorot snabduvawe so električna energija, gas i voda proizvodstvoto bea ponisko za 15% i 20,6%, soodvetno, dodeka vo sektorot vadewe na rudi i kamen toa bea povisoko za 5%. Pritoa, namaluvaweto na proizvodstvoto na mesečna osnova uslovi intenzivirawe na padot na godi na i kumulativna osnova (registrirani stapki na pad od 26,6% i 24,6%, soodvetno).

Grafikon 3

Industrisko proizvodstvo (promena vo %)

Nominalnata prosečna neto plata po radnik vo april 2004 godina¹ zabele`a mesečen pad od 0,3% i iznesuwa {e 12.114 denari. Vo uslovi na mesečna deflacija, realnata prosečna plata zabele`a porast od 0,5%. Analizirano po glavni sektori, vo zemjodelstvoto i sektorot usluga be{e registrirano mesečno namaluvawe na prosečnata plata (25,2% i 0,7%, soodvetno), dodeka vo industrijata e registriran porast od 0,7%. Na godi{na osnova i vo prosek, nominalnata prosečna plata be{e povisoka za 2,9% i za 3,8%, soodvetno.

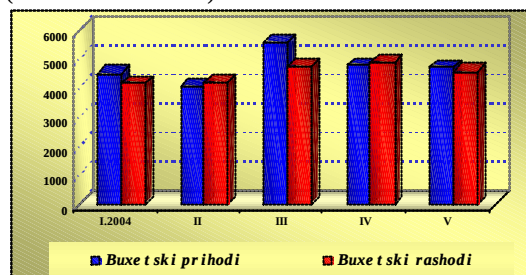
Grafikon 4
Prosečna plata po radnik
(mesečni promeni vo%)

Vkupni te javni prihodi vo maj 2004 godina iznesuvaa 7.182 milioni denari, {to vo odnos na prethodniot mesec e pomalku za 4,3%. Pritoa, *vkupni te prihodi na centralniot dr`aven buxet* bea poniski na mesečna osnova za 1,4%, pri registrirano namaluvawe na dano~nite i kapitalnite prihodi. Dano~nite prihodi (so dominantno u~estvo vo vkupnata prihodna struktura od 94,9%) zabele`aa umeren pad od 1,3%, pri divergentni promeni kaj oddelnite dano~ni kategorii. Taka, poniski prihodi bea ostvareni od personalniot danok i danokot na dodadena vrednost (za 18,7% i 7,1%, soodvetno). Toa glavno se dol`i na visokata sporedbena osnova od prethodniot mesec, koga be{e realiziran najvisok iznos na prihodi od personalniot danok (od po~etokot na 2004 godina) i be{e izvr{ena kvartalna uplata na DDV od strana na malite i sredni pretprijatija. Namaluvawe e registrirano i kaj prihodite od danokot na dobivka, dodeka prihodite od akcizi i carini zabele`aa mesečen porast, pri {to prilivite vrz ovaa osnova bea najvisoki od po~etokot na 2004 godina. I pokraj zna~itelното namaluvawe na kapitalnite prihodi (za 57,1%), vo soglasnost so

nivnoto nezna~itelno u~estvo, tie nemaat pogolem efekt vrz dinamikata na vkupnite prihodi. Od druga strana, nedano~nite prihodi ostvarija porast (23,2%), koj glavno se dol`i na povisokite uplati od javni i finansiski institucii i prihodi od administrativni taksi i nadomestoci. Kumulativno analizirano, od po~etokot na 2004 godina, vkupnite buxetski prihodi iznesuvaat 23.583 milioni denari i vo odnos na istiot period od prethodnata godina se povisoki za 7%, pri istovremen porast na dano~nite i kapitalnite prihodi.

Grafikon 5
Vkupni prihodi i rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Vkupni te javni rashodi vo maj 2004 godina iznesuvaa 7.014 milioni denari, odnosno 4,8% pomalku od prethodniot mesec. Od niv, 4.578 milioni denari se *rashodi na centralniot dr`aven buxet*, koi bea poniski za 6,3% na mesečna osnova (pri pad na tekovnite i kapitalnite tro{oci). Tekovnite tro{oci (so u~estvo od 92,9% vo vkupnite rashodi) zabele`aa pad od 3,3%, pri namaluvawe na tro{ocite za kamatni pla}awa (od 73,5%) i tro{ocite za stoki i usluga (od 10,4%). Poniski bea i kapitalnite tro{oci (za 33,7%), {to glavno se dol`i na visokata sporedbena osnova od prethodniot mesec. Na kumulativna osnova, vo prvite pet meseci na 2004 godina rashodite na centralnata dr`avna vlast iznesuvaa 22.564 milioni denari, odnosno bea za 4,9% povisoki vo sporedba so istiot period od 2003 godina. Pritoa, visok porast ostvarija kapitalnite tro{oci od 70,8% ({to glavno se dol`i na niskoto nivo od prethodnata godina, delumno zaradi zadocnetoto donesuvawe na buxetot za 2003 godina), dodeka tekovnite tro{oci bea povisoki za 3,8%.

¹ Posleden raspolo`liv podatok od Dr`avniot zavod za statistika.

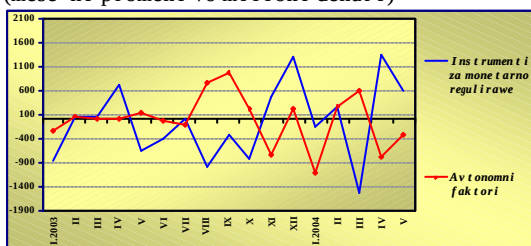
II. Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Direktnite intervencii na NBRM na devizniot pazar, vo kombinacija so instrumentite za monetarno regulirawe, vo maj 2004 godina rezultiraa so stabilen devizen kurs na denarot i so toa pridonesoa za zna`itelno niska prose`na stapka na inflacija od 0,7%. Od aspekt na upravuvaweto so likvidnosta, vo uslovi na kumulirawe na sredstva od strana na dr`avata i povlekuvawe na likvidnost preku deviznite transakcii na NBRM, vo maj 2004 godina monetarnite instrumenti deluvaa vo nasoka na kreirawe na likvidnost.

*Likvidnosta na bankarskiot sektor*² vo tekot na maj 2004 godina be`e relativno stabilna. Pritoa, prose`nata dnevna likvidnost na bankite iznesuva`e 3.517,4 milioni denari i na mese`na osnova be`e poniska za 0,2%. Na krajot na periodot na ispolnuvawe<sup>3</sup>, izdvoenata zadol`itelna rezerva na bankite e za 21% nad utvrdenata obvraska (15% vo april 2004 godina), {to uka`uva na zadovolitelno nivo na likvidnost vo bankarskiot sistem i signalizira potreba za poefikasno upravuvawe na likvidnosta od strana na bankite. Vo odnos na krajot na april 2004 godina, likvidnosta na bankite e pavisoka za 8,2%.

Grafikon 6

Instrumenti za monetarno regulirawe i avtonomni faktori na kreirawe i povlekuvawe na likvidnost* (mese`ni promeni vo milioni denari)

* Pozitivna promena-kreirawe na likvidnost; negativna promena-povlekuvawe na likvidnost.

Sostojbata na devizniot pazar, kade NBRM se javuva vo funkcija na uramnute`uvawe

na jazot pome|u ponudata i pobaruva`kata za devizi, vo maj 2004 godina be`e relativno stabilna. Imeno, kako i vo prethodniot mesec, vo soglasnost so pavisokata pobaruva`ka za devizi, NBRM intervenira`e so neto-proda`ba na devizni sredstva, no vo namalen obem. So toa, deviznite transakcii deluvaa vo nasoka na povlekuvawe na likvidnost od bankarskiot sistem.

Vo maj 2004 godina, vkupnite denarski depoziti na dr`avata kaj NBRM se pavisoki na mese`na osnova za 366 milioni denari, ili za 9,1% i deluvaa vo nasoka na povlekuvawe na likvidnost. Voobi`aeno, kumuliraweto na sredstva na denarskata smetka na dr`avata osobeno e izrazeno na sredinata na mesecot (poradi uplatata na danocite) i na krajot na mesecot (poradi realiziranite uplati na carini). Vo tekot na maj bea odr`ani dve aukcii na dr`avni zapisi, pri {to se realizirani sredstva vo iznos od 671,3 milioni denari. Vo soglasnost so relativno pavisokata pobaruva`ka od ponuda, na prvata aukcija (odr`ana na 04.05.2004 godina) be`e zadr`an trendot na namaluvawe na kamatnata stapka (zapo`nat vo april 2004 godina), so {to prose`nata ponderirana kamatna stapka se svede na 8,34%. Na vtorata aukcija na dr`avni zapisi (odr`ana na 18.05.2004 godina) pri re`isi identit`na ponuda i pobaruva`ka, be`e ostvarena kamatna stapka od 8,32%.

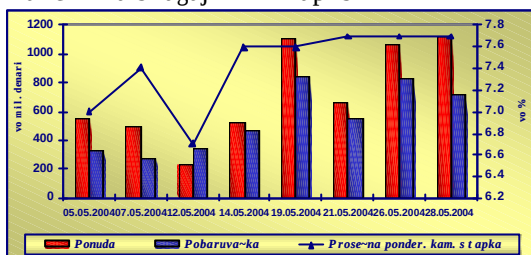
Nivoto na *blagajni`ki zapisi* na NBRM na krajot na maj 2004 godina iznesuva`e 3.801 milion denari, {to pretstavuva kreirawe na dopolnitelna likvidnost na mese`na osnova od 597 milioni denari. Pritoa, namaluvaweto na nivoto na *blagajni`kite* zapisi rezultira`e so umereno namaluvawe na prose`no ponderiranata kamatna stapka, koja vo maj iznesuva`e 7,55%. Od aspekt na ro`nata struktura na *blagajni`kite* zapisi, na krajot na mesecot dominantno u`estvo od 95% imaat *blagajni`kite* zapisi so dostasuvawe od 28 dena (so kamatna stapka od 8%), a ostatokot se odnesuva na *blagajni`ki* zapisi so dostasuvawe od 7 dena (so kamatna stapka od 5%).

² Likvidnosta na bankite ja opfa`a smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo *blagajna*.

³ Kako period na odr`uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadol`itelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11-ti vo tekovniot mesec do 10-ti vo sledniot mesec.

Grafikon 7
Aukcii na blagajniški zapisi

Obemot na realizirani transakcii na institucionaliziraniot pazar na pari vo maj prodol`i da se zgolemuva, no so zabavena dinamika. Imeno, vkupniot promet na mesečna osnova se zgolemi za 10,7% (mesečen porast vo april od 50,2%) i dostigna 1.128 milioni denari. Analizata od dinamiški aspekt uka`uva na posebno visoka pobaruvačka na likvidni sredstva vo periodot na isplatata na obvrskite vrz osnova na danoci. Neznačitelno povišokata ponuda vo odnos na pobaruvačkata na likvidni sredstva rezultiraše so blago namaluvawe na prosečnata ponderirana kamatna stopka (za 0,1 procenten poen), koja vo maj iznesuvaž 6,6%. Na neinstitutionaliziraniot pazar na pari prometot iznesuvaž 838,7 milioni denari, što pretstavuva mesečno namaluvawe od 6,1%.

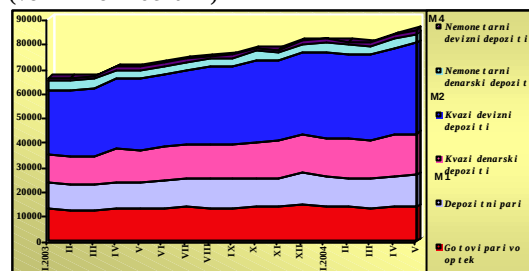
Vo maj 2004 godina, gotovite pari vo optek bea poniski na mesečna osnova za 459 milioni denari, odnosno za 3,4%. Padot se dol`i na visokoto nivo na krajot na april koga neposredno pred Prvomajskite praznici bea izrazeni preferenciite za raspolagawe so gotovina. Vo tekot na mesecot dinamikata na gotovite pari vo optek beše pod vlijanie na voobičajenite faktori, pri što prosečniot dnevni iznos na gotovi pari vo optek e povišok vo odnos na prethodniot mesec za 144,5 milioni denari, ili za 1,1%.

Vo soglasnost so intenzitetot na mesečnata dinamika na oddelnite komponenti (gotovite pari vo optek i likvidnosta na bankite), *primarnite pari* zabeležaa mesečno namaluvawe od 1,2% i na 31.05.2004 godina iznesuvaa 16.523 milioni denari.

Sezonski poniskata pobaruvačka za gotovi pari i zgolemenoto kratkoročno štedewe vo domačna i stranska valuta pretstavuvaa osnovni determinanti na dinamikata na *monetarnite agregati* vo maj 2004 godina. Taka, kaj site monetarni agregati beše registrirano mesečno

zgolemuвање, pri istovremeno zadržuvawe na pozitivnata godišna dinamika.

Grafikon 8
Komponenti na monetarnite agregati
(vo milioni denari)

Zgolemuvažeto na depozitnite pari (pri namaleno nivo na gotovi pari vo optek) beše glavna determinanta na mesečniot porast na paričnata masa M1 (za 0,4%). Pritoa, porastot na depozitnite pari vo celost beše generiran od povišokiot iznos na sredstva na transakcionite smetki na pretprijatijata (za 8,4%). Porastot na paričnata masa M1, pri istovremeno namaluvawe na primarnite pari rezultiraše so porast na monetarniот multiplikator na paričnata masa M1 (1,58, sporedeno so 1,56 vo april).

Vo maj 2004 godina paričnata masa M2 beše povišoka na mesečna osnova za 2,8% kako kombiniran efekt od porastot na transakcionite depoziti i povišokoto nivo na kratkoročni devizni depoziti. Vo uslovi na umeren porast na dolgoročniот depoziten potencijal, stopkata na porast na najširokiот monetaren agregat M4 iznesuvaž 2,7%. Vo soglasnost so povišokiot kratkoročen i dolgoročen depoziten potencijal, vo maj e registrirano i zakužuvawe na procesot na monetarna multiplikacija (monetarnite multiplikatori na monetarnite agregati M2 i M4 vo maj 2004 godina iznesuvaa 4,86 i 5,17, nasproti 4,67 i 4,97, soodvetno vo prethodniот mesec).

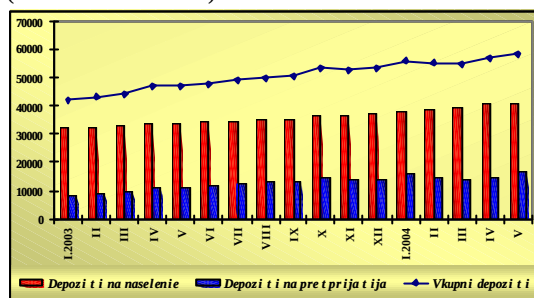
Pozitivnata mesečna dinamika na *depozitniот potencijal na bankite* prodol`i i vo maj 2004 godina. Taka, mesečnata stopka na porast na vkupnite depoziti na nedr`avniот sektor⁴ iznesuvaž 3,8%, pri pointenziven porast na kratkoročnite depoziti od porastot na dolgoročnite depoziti. Od valuten aspekt,

⁴ Vкупnite depoziti na nedr`avniот sektor opfaќaat kratkoročni i dolgoročni (denarski i devizni) depoziti na ekonomskite subjekti (bez depozitnite pari).

kaj denarskite i deviznite depoziti e registriran identičen porast (3,8%). Analizirano na godi{na osnova, vkupniot depoziten potencijal na bankite e povisok za 26%.

Grafikon 9
Dinamika na depozitite
(vo milioni denari)

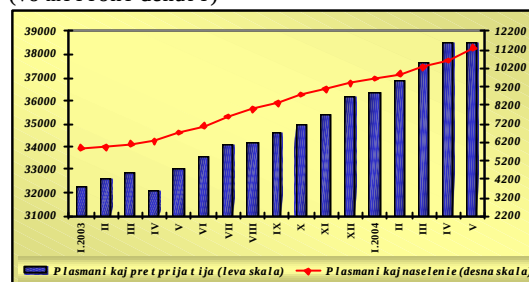
Vkupni te depoziti na naselenie to vo maj 2004 godina vo odnos na prethodniot mesec bea re{isi nepromeneti. Sèpak, izvesni pomestuvawa se registrirani vo ramki na strukturata na depozitite na naselenieto. Taka, namaluvawe e registrirano kaj denarskite i deviznite depoziti po viduvawe (za 4,2% i za 0,3%, soodvetno), dodeka kaj ostanatite depozitni kategorii e registriran porast. Vakvite dvi`ewa uka`uvaat na delumna redistribucija na sredstvata dobieni so isplatata na dr`avnite obvrznicì za staroto devizno {tedewe (od depoziti po viduvawe na oro~eni depoziti). Na godi{na osnova, vkupnite depoziti na naselenieto se povisoki za 19,2%, pri zna~itelen porast na deviznite depoziti po viduvawe.

Vo maj 2004 godina, vkupni te depoziti na pretprijatija bea povisoki na mese~na osnova za 14,9%, pri zna~itelen porast na kratkoro~nite denarski i devizni depoziti. Vo odnos na istiòt mesec od prethodnata godina, vo maj vkupnite depoziti na pretprijatijata bea povisoki za 50,5%. Mejugodi{nata promena na depozitite na pretprijatijata, pred sî e determinirana od porastot na kratkoro~nite devizni depoziti na pretprijatijata (deviznite depoziti po viduvawe i oro~enite devizni depoziti do eden mesec).

Kreditite odobreni od strana na bankite, i vo maj 2004 godina pretstavuvaa dopolnitelen izvor na finansirawe na

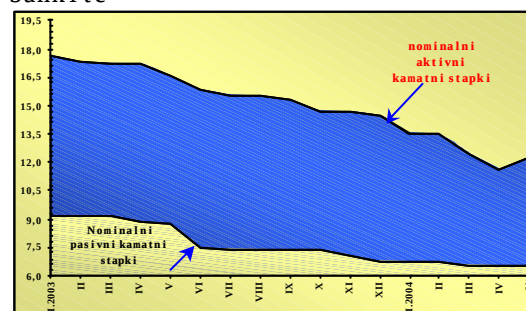
privatniot sektor. Taka, vkupni te plasmani na bankite kaj privatniot sektor ostvarija mese~en porast od 1,2% koj go reflektira istovremenoto zgolemuvawe na plasmanite vo doma{nà stranska valuta (od 1,1% i 2,4%, soodvetno). Pritoa, pozitiven indikator e natamo{nata orientacija na bankite za kreditirawe na dolg rok. Taka, vo maj be{e registrirano intenzivirano dolgoro~no kreditirawe na pretprijatijata (vo doma{nà i stranska valuta) i prodol`uvawe na trendot na denarsko kreditirawe na naselenieto na dolg rok.

Grafikon 10
Plasmani na bankite po sektori
(vo milioni denari)

Vo uslovi na nepromeneta prose~na ponderirana pasivna kamatna stapka na trimese~nite denarski depoziti (6,5%) i istovremen porast na prose~nata ponderirana aktivna kamatna stapka (na kratkoro~ni denarski plasmani) vo maj be{e registrirano pro{iruvawe na kamatnata margina za 0,6 procentni poeni, pri {to taa dostigna 5,8 procentni poeni.

Grafikon 11
Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*

*Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti

III. Nadvore { no-trgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Nadvore{no-trgovska ta razmena⁵ na Republika Makedonija vo april 2004 godina zabele`a mese`en pad od 2,3% i iznesuva`e 351,5 milioni SAD dolari. Vo uslovi na re`isi nepromeneto nivo na uvozot na stoki, mese`nata dinamika na razmenata so stranstvo go reflektira namaluvaweto na izvozot na stoki od 7%. Padot na izvozot determinira`e prodlabo`uvawe na trgovskiot deficit na mese`na osnova za 8,8% (trgovskiot deficit vo april 2004 godina iznesuva`e 117,7 milioni SAD dolari).

Vo maj 2004 godina be`e ostvarena nadvore{no-trgovska razmena vo iznos od 335,2 milioni SAD dolari {to pretstavuva mese`no namaluvawe od 7,8%. Negativnata mese`na dinamika na razmenata so stranstvo go odrazuva poniskoto nivo na izvoz na stoki (vo uslovi na sezonsko namaluvawe na izvozot na proizvodi od tekstilnata industrija), kako i poniskiot uvoz (vo soglasnost so namaluvaweto na uvozot na nafta i stoki za {iroka potro`uva`ka-zaradi visokata sporedbeno osnova vo prethodniot mesec, koga be`e zabele`an intenziviran uvoz na stoki za {iroka potro`uva`ka od Slovenija pred nejziniot vlez vo EU).

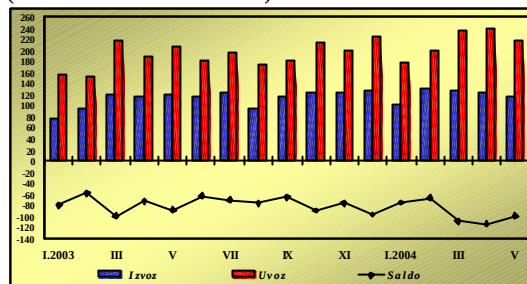
Sepak, kumulativnata promena na nadvore{no-trgovskata razmena e pozitivna (porast za 14%), {to se dol`i na istovremeni porast na izvozot i uvozot na stoki za 13,4% i 14,3% soodvetno. Pritoa, povisoki izvoz na stoki e determiniran od zgolemuwaweto na redovniot izvoz na stoki (za 23,2%) i od umereni porast na izvozot na dorabotki (za 2,9%). Voedno, analizata na strukturata na uvozot poka`uva porast na

redovniot uvoz za 20,3% i pad na uvozot na stoki za dorabotki od 8,6% (delumno kako posledica na neraboteweto na dva kapaciteta od metalurgijata).

Vo strukturata na uvozot i ponatamu dominantno u`estvo imaat uvozot na stoki za dorabotki i uvozot na nafta i oprema, dodeka kaj izvozot dominantno e u`estvoto na dorabotkite vo tekstilnata i `eli`nata industrija (nad 55%).

Grafikon 12

Nadvore{no-trgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

Analizata od aspekt na nadvore{no-trgovskite partneri na Republika Makedonija poka`uva odr`uvawe na dominantното u`estvo na Germanija, Grcija i Srbija i Crna Gora (53,7%). Od ostanatite zemji, poznajno u`estvo na stranata na uvozot imaat Rusija i Bugarija (glavno poradi uvozot na nafta i elektri`na energija). Za prвите pet meseci od 2004 godina e karakteristi`en porast na u`estvoto na Slovenija na stranata na uvozot (6,3%, nasproti 5% vo istiot period od prethodnata godina, poradi intenziviran uvoz od Slovenija pred nejziniot vlez vo EU). Ve`e vo maj e registrirano stabilizirawe na razmenata so ovaa zemja, {to uka`uva na ednokratniot efekt vrz porastot na uvozot predizvikan od vlezot na Slovenija vo EU.

⁵ Prethodni podatoci na Dr`avniot zavod za statistika na Republika Makedonija. Izvozot na stoki e prika`an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e prika`an na c.i.f. osnova.

Procenka na ednokratniot efekt od zgolemiot uvoz na stoki od Republika Slovenija vrz nadvore { no-trgovskata razmena na Republika Makedonija

Republika Slovenija e eden od desette najznačajni nadvore { no-trgovski partneri na Republika Makedonija. Prosečното učešće na ova zemja vo vkupnata nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija vo periodot 1996-2003 godina iznesuva 5,6%. Od strukturen aspekt, nadvore { no-trgovskata razmena so Republika Slovenija se karakterizira so permanenten trgovski deficit, pri {to prosečното učešće na izvozot i uvozot vo analiziraniot period iznesuva 3,1% i 7,2%, soodvetno.

Tabela 1

Učešće na Republika Slovenija vo vkupnata nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija vo %

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ø1996-2003
Vkupno	7,4	6,5	5,9	6,4	5,0	4,9	4,9	4,4	5,6
Izvoz	7,2	4,8	3,2	2,9	2,0	1,8	1,9	1,6	3,1
Uvoz	7,6	7,7	7,8	8,8	6,9	7,0	6,5	6,0	7,2
Saldo	8,8	14,5	17,8	21,0	15,3	18,3	12,3	12,6	14,9

Od aspekt na rešimot na trgovskata razmena, od juli 1996 godina nadvore { no-trgovskata razmena so Republika Slovenija bazira na Dogovorot za slobodna trgovija. Ratifikuvaweto na Dogovorot be {e vo soglasnost so orientacijata na Republika Makedonija za intenzivirawe na regionalnata sorabotka. Vlezot na Republika Slovenija vo Evropskata unija vo maj 2004 godina znači i prestanok na vačeweto na Dogovorot i ukinuvawe na bezcarinskiot uvoz od ova zemja. Ova promena implicira {e intenzivirawe na uvozot od Slovenija na početokot na 2004 godina (osobeno vo april 2004 godina neposredno pred vlezot na Slovenija vo EU), odnosno kumulirawe na zalihi na slovene {ki proizvodi od strana na ekonomskite subjekti. Taka, vo april be {e ostvaren istoriski najvisok mesečen uvoz na stoki od Slovenija vo iznos od 24,3 milioni SAD dolari, {to pretstavuva 10,2% od vkupniot uvoz realiziran vo ovoj mesec (3 procentni poeni povisok od prosečniot uvoz vo periodot 1996-2003 godina). Pritoa, otstupuvaweto na vkupniot uvoz od Slovenija vo periodot februar-april 2004 godina od prosečniot uvoz vo isti period od 1996-2003 godina iznesuva 18,2 milioni SAD dolari.

Tabela 2

Nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija so Republika Slovenija (prosek februar-april)

vo milioni SAD dolari

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Ø1996-2003	otstupuvawe Ø2004/ Ø1996-2003
Vkupno	44,3	47,8	42,2	37,1	44,3	38,8	33,7	35,3	56,1	40,4	15,7
Izvoz	18,4	12,3	9,7	7,9	6,0	5,0	5,1	4,8	6,1	8,7	-2,6
Uvoz	25,8	35,5	32,5	29,2	38,3	33,8	28,5	30,5	50,0	31,8	18,2
Saldo	-7,4	-23,2	-22,8	-21,3	-32,3	-28,7	-23,4	-25,7	-43,9	-23,1	-20,8

Imajji predvid deka podatocite za maj 2004 godina pokačuvaa stabilizirawe na razmenata so Slovenija⁶ ovoj iznos može da se smeta za ednokraten efekt od vlezot na Slovenija vo EU vrz makedonskiot uvoz.

Tabela 3

Nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija so Republika Slovenija

	vo milioni SAD dolari										učešće vo %									
	2003					2004					2003					2004				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
Vkupno	7,9	10,1	13,2	11,9	11,2	9,5	14,4	15,0	26,7	10,2	3,3	4,1	3,9	3,9	3,4	3,4	4,4	4,1	7,4	3,0
Izvoz	1,2	1,5	1,7	1,6	1,4	1,2	1,9	1,7	2,4	1,2	1,6	1,6	1,4	1,3	1,2	1,2	1,5	1,4	1,9	1,0
Uvoz	6,7	8,6	11,5	10,4	9,8	8,3	12,5	13,2	24,3	9,0	4,2	5,6	5,2	5,4	4,7	4,7	6,3	5,6	10,2	4,1
Saldo	-5,4	-7,0	-9,9	-8,8	-8,4	-7,1	-10,5	-11,5	-21,9	-7,7	6,8	12,2	9,9	12,0	9,5	9,5	15,7	10,6	19,4	7,8

⁶ Vo zavisnost od elastičnost na pobaruvačkata na slovene {ki proizvodi i močnost za nivna supstitucija, vo naredniot period može da se očekuva i namaluvawe na uvozot od Slovenija.

Vo maj 2004 godina, *na devizniot pazar* be{e registriran vkupen promet vo iznos od 294,8 milioni SAD dolari, {to vo odnos na prethodniot mesec e pomalku za 11,6 milioni SAD dolari ili za 3,8%. Od aspekt na transakciite banki-pretprijatija, i vo maj pobaruva~kata za devizi na pretprijatijata ja nadmina ponudata, pri {to eden del od potrebata za devizi na bankite be{e pokriena preku NBRM. Pritoa, nasproti visokata proda`ba na devizi od strana na NBRM vo prethodniot mesec (reflektiraj{i faktori so ednokraten efekt), vo maj NBRM intervenira{e so mal iznos na neto-proda`ba na devizi. Na krajot na maj 2004 godina *na devizniot pazar se razmenuvaa 61,31 denar za edno evro*, {to vo odnos na prethodniot mesec pretstavuva nepromeneto nivo. Od druga strana, *vo odnos na amerikanskiot dolar*, denarot apresira{e za 3,4% i na krajot na maj se razmenuvaa 50,07 denari za eden amerikanski dolar.

Na menuva~kiot pazar be{e ostvaren vkupen promet vo iznos od 121,2 milioni SAD dolari, {to pretstavuva mese~en porast od 5,4 milioni SAD dolari ili za 4,7%, pri povisoka ponuda od pobaruva~kata na devizi (za 37,1 milion SAD dolari). Pritoa, na menuva~kiot pazar za edno evro vo prosek se razmenuvaa 61,51 denari (bez promeni vo sporedba so prethodniot mesec), dodeka vo odnos na amerikanskiot dolar denarot depresira{e za 0,2% i za eden dolar vo prosek se razmenuvaa 50,37 denari.

Vkupniot devizen po tencijal na Republika Makedonija na krajot na maj 2004 godina zabele`a porast od 83,1 milion SAD dolari na mese~no nivo, dostignuvaj{i vrednost od 1.632,2 miliona SAD dolari. Pritoa, bruto deviznite rezervi na NBRM bea povisoki za 12,7 milioni SAD dolari i dostignaa 871,9 milioni SAD dolari. Mese~nata dinamika na bruto deviznite

rezervi na NBRM be{e determinirana od pozitivnite kursni razliki, kamatnite prilivi i povisokoto nivo na dr`avnite depoziti. Voedno, povisoki bea i vkupnite devizni sredstva na bankite (za 62,6 milioni SAD dolari i iznesuvaa 751 milion SAD dolari), glavno poradi povisokoto nivo na devizni depoziti na ekonomskite subjekti, osobeno na pretprijatijata.

*Nadvore{niot dolg na Republika Makedonija*⁷ *po dolgoro~ni krediti* na krajot na maj 2004 godina iznesuva{e 1.755,5 milioni SAD dolari, odnosno 29,2 milioni SAD dolari pove~e od krajot na prethodniot mesec. Imaj{i ja predvid valutnata struktura na nadvore{niot dolg i paritetot evro-SAD dolar zgolemuwaweto na dolgot vo celost se dol`i na pozitivnite kursni razliki.

Koristenite sredstva po odobreni dolgoro~ni krediti iznesuvaat 7,8 milioni SAD dolari, pri {to pogolem del poteknuvaat od privatnite kreditori (4,9 milioni SAD dolari). Pritoa, ovie sredstva re~isi vo celost se odnesuvaat na dobienite krediti od stranski banki i privatni finansiski institucii. Od oficijalnite kreditori koristeneni se sredstva vo iznos od 2,9 milioni SAD dolari, koi vo celost poteknuvaat od multilateralnite kreditori (Svetska banka, Mejunarodnata agencija za razvoj, Evropska banka za obnova i razvoj i Mejunaroden fond za razvoj na zemjodelstvoto). Vo maj bea sklu~eni novi krediti vo iznos od 4,3 milioni SAD dolari (so privatni kreditori, odnosno so stranski banki i finansiski institucii).

⁷ Prethodni podatoci na NBRM. Podatocite se odnesuvaat na dolgot na Republika Makedonija kon stranstvo vrz osnova na koristeneni dolgoro~ni krediti.

Prilog br.1**Ekonomski devetawa vo Republika Makedonija****Tabela 1**

Tro{oci na `ivot i ceni na malo

	V.2004 IV.2004	V.2004 V.2003 vo %	I-V.2004 I-V.2003
Tro{oci na `ivotot	0,5	-0,6	0,7
Ishrana	0,6	-2,9	-1,4
Tutun i pijaloci	-0,3	1,0	1,7
Obleka i obuvki	1,0	1,5	1,7
Domuvawe	-0,1	3,1	3,9
Stan (stanarina, voda, uslugi)	0,1	-0,7	0,9
Ogrev i osvetlenie	-0,1	4,5	5,2
Higiena i zdravje	-0,9	-0,3	3,9
Kultura i razonoda	-1,2	1,0	2,1
Soobra`ajni sredstva i uslugi	2,3	0,9	1,2
<i>Stoki</i>	<i>0,4</i>	<i>-1,1</i>	<i>0,1</i>
<i>Uslugi</i>	<i>1,1</i>	<i>1,9</i>	<i>3,8</i>
Ceni na malo	0,8	-0,1	0,9
Zemjodelski proizvodi	7,4	0,7	1,4
Neprehranbeni industrijski proizvodi	0,6	1,3	1,1
Industrijsko - prehranbeni proizvodi	-0,5	-4,7	-3,1
Pijalaci	-0,3	-3,3	-1,9
<i>Stoki</i>	<i>0,9</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,1</i>
<i>Uslugi</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>3,0</i>

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 2

Ceni na proizvođači na industrijski proizvodi

	<u>V.2004</u> <u>IV.2004</u>	<u>V.2004</u> <u>V.2003</u> vo %	<u>I-V.2004</u> <u>I-V.2003</u>
Ceni na proizvođači na industrijski proizvodi	0,7	0,2	-1,0
Energija	1,2	-2,2	-5,0
Intermedijarni proizvodi, osven energija	2,0	5,3	3,4
Kapitalni proizvodi	0,0	0,2	-1,1
Trajni proizvodi za široka potrošnja	0,0	0,0	0,0
Netrajni proizvodi za široka potrošnja	-1,2	-4,0	-3,4
<i>Vadewe rudi i kamen</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>
<i>Prerabotana industrija</i>	<i>0,8</i>	<i>0,2</i>	<i>-1,3</i>
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	-1,7	-4,7	-4,0
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	0,1	0,1	-0,1
Proizvodstvo na tekstilni tkanini	0,0	-1,5	-0,6
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i bove na krzno	0,0	0,0	0,0
Proizvodstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	3,5	-5,8	-13,0
Proizvodstvo na hemikalije i hemijski proizvodi	0,1	0,0	0,0
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	-0,3	-0,4	-0,3
Proizvodstvo na osnovni metali	0,0	1,3	2,0
Proizvodstvo na električni mašini i aparati	9,0	23,6	14,0
<i>Snabduvawe so električna energija, gas i voda</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Izvor: Državen zavod za statistiku na Republika Makedonija.

Tabela 3

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija

	struktura vo %	V.2004 IV.2004	V.2004 V.2003 vo %	I-V.2004 I-V.2003
Vkupno	100,0	-15,2	-26,6	-24,6
Energija		-63,1	-53,3	-6,9
Intermedijarni proizvodi, osven energija		-0,4	-49,0	-49,2
Kapitalni proizvodi		-4,6	-51,8	-50,2
Trajni proizvodi za široka potrošnja		12,4	-17,5	-46,2
Netrajni proizvodi za široka potrošnja		-7,7	32,9	18,5
Vadewe rudi i kamen	3,2	5,0	-20,6	-50,9
Prerabotuvanka industrija	89,9	-15,0	-27,7	-25,4
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijaći	24,9	0,2	15,7	7,6
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	5,0	3,3	-10,8	-14,8
Proizvodstvo na tekstilni tkanini	4,3	6,6	11,6	-23,2
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i boewe na krzno	4,5	-22,6	62,4	34,0
Proizvodstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	7,0	-98,4	-97,8	-20,8
Proizvodstvo na hemikalii i hemiski proizvodi	7,2	2,1	-37,0	-30,7
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	4,6	-1,4	-6,7	-15,0
Proizvodstvo na osnovni metali	16,4	-3,1	-72,4	-69,5
Proizvodstvo na elektrićni mašini i aparati	4,0	30,2	-23,5	-56,7
Snabduvawe so elektrićna energija, gas i voda	6,9	-20,6	-6,6	-5,0

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 4

Prosečna neto plata

	IV.2004*	<u>IV.2004</u> III.2004	<u>IV.2004</u> IV.2003	<u>I-IV.2004</u> I-IV.2003
	vo denari		vo %	
Nominalna prosečna neto plata po radbotnik	12.114	-0,3	2,9	3,8
Troškovi na životot		-0,8	-0,7	1,0
Realna prosečna neto plata po radbotnik		0,5	3,6	2,8
Nominalna prosečna neto plata po sektori:				
Zemjodelstvo	8.483	-25,2	-0,9	9,9
Industrija	12.174	0,7	3,3	3,8
Uslugi	13.784	-0,7	2,6	3,0

*posleden raspoložljiv podatak

Izvor: Državen zavod za statistiku na Republika Makedonija.

Tabela 5

Centralen buxet na Republika Makedonija

	maj 2004			januari-maj 2004		
	iznos vo milioni denari	Mesečna promena vo %	Struktura vo %	iznos vo milioni denari	Kumulativna promena (2004/2003) vo %	Struktura vo %
Vkupni buxetski prihodi	4.706	-1,4	100,0	23.583	7,0	100,0
<i>Dano-ni prihodi:</i>	4.468	-1,3	94,9	21.551	7,2	91,4
- personalen danok na dohod	581	-18,7	12,3	3.034	3,8	12,9
- danok od dobivka	153	-14,0	3,3	1.289	-18,8	5,5
- danok na dodadena vrednost	2.231	-7,1	47,4	10.735	25,4	45,5
- akcizi	923	28,6	19,6	3.990	-0,6	16,9
- carini	541	13,4	11,5	2.246	-18,7	9,5
- ostanati danoci	39	2,6	0,8	258	4,5	1,1
<i>Nedano-ni prihodi:</i>	202	23,2	4,3	1.737	-0,6	7,4
- profit od javni i finansiski institucii	49	88,5	1,0	868	25,6	3,7
- administrativni taksi i nadomestoci	131	20,2	2,8	598	12,0	2,5
- ostanati administrativni taksi	19	-9,5	0,4	104	-54,8	0,4
- ostanati nedano-ni prihodi	3	-62,5	0,1	167	-43,0	0,7
<i>Kapitalni prihodi</i>	36	-57,1	0,8	295	45,3	1,3
Vkupni buxetski rashodi	4.578	-6,3	100,0	22.564	4,9	100,0
<i>Tekovni troškovi</i>	4.253	-3,3	92,9	21.064	3,8	93,4
- plati i naemini	1.757	-0,1	38,4	8.651	4,0	38,3
- stoki i uslugi	561	-10,4	12,3	2.984	15,8	13,2
- transferi	1.870	5,9	40,8	8.559	7,7	37,9
- kamati	65	-73,5	1,4	841	-30,1	3,7
<i>Kapitalni troškovi</i>	325	-33,7	7,1	1.500	70,8	6,6
Buxetsko saldo	128			1.019		
Finansirawe	-128			-1.019		
<i>Prilivi</i>	145			2.388		
<i>Odlivi</i>	273			3.407		

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Tabela 6

Vкупni prihodi i rashodi na fondovite

	maj 2004 godina				januari-maj 2004 godina			
	Vкупni prihodi		Vкупni rashodi		Vкупni prihodi		Vкупni rashodi	
	iznos	mese~na promena vo %	iznos	mese~na promena vo %	iznos	kumulativna promena %	iznos	kumulativna promena %
Socijalni fondovi	4.126	-5,7	4.065	-4,2	20.580	7,4	20.689	9,6
- za penzisko i invalidsko osiguruvawe	2.300	-7,4	2.293	-4,9	11.630	5,8	11.831	7,6
- za zdravstveno osiguruvawe	1.174	-5,8	1.157	-2,3	5.875	24,8	5.797	7,1
- za vrabotuvawe	652	0,6	615	-5,4	3.075	70,9	3.061	24,0
Fond za pa t i { t a	290	-48,2	306	-29,5	1.457	7,6	1.397	67,3

Monetarni dvi `ewa vo Republika Makedonija**Tabela 7**

Primarni pari

	30.05.2004 godina	mese~na promena		godi { na promena	
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Primarni pari	16.523	-208	-1,2	529	3,3
Gotovi pari vo optek	13.187	-502	-3,7	587	4,7
Likvidni sredstva na bankite	3.336	294	9,7	-58	-1,7

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 8

Kreirawe i povlekuvawe na primarni pari

	30.05.2004 godina mese~na promena vo mil. denari
Likvidnost na bankite	294
Kreirawe na likvidnos t	1.099
1. Gotovi pari vo optek	502
2. Blagajni~ki zapisi na NBRM	597
Povlekuvawe na likvidnos t	-805
1. Neto devizna aktiva	-569
2. Neto doma { na aktiva	-169
3. Ostanato	-67

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 9
Monetaren agregat M1

	30.05.2004	mesečna promena		godišna promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Parična masa M1	26.144	105	0,4	2.739	11,7
Gotovi pari vo optek	13.187	-502	-3,7	587	4,7
Depozitni pari	12.957	607	4,9	2.152	19,9
- Depozitni pari na naselenie	2.844	-156	-5,2	407	16,7
- Depozitni pari na pretprijatija	8.299	645	8,4	1.534	22,7

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 10
Poširoki monetarni agregati

	30.05.2004	mesečna promena		godišna promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Monetaren agregat M1	26.144	105	0,4	2.739	11,7
Kratkoročni denarski depoziti	17.095	726	4,4	3.676	27,4
Monetaren agregat M2 - denarski del	43.239	831	2,0	6.415	17,4
Kratkoročni devizni depoziti	37.064	1.389	3,9	8.200	28,4
Monetaren agregat M2	80.303	2.220	2,8	14.615	22,2
Nemonetarni depoziti	5.087	65	1,3	332	7,0
- denarski	3.468	30	0,9	170	5,2
- devizni	1.619	35	2,2	162	11,1
Monetaren agregat M4	85.390	2.285	2,7	14.947	21,2

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 11
Vкупni depoziti na nedr`avniot sektor

	30.05.2004	mesečna promena		godišna promena		struktura
	godina					
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %	vo %
Vкупni depoziti	59.246	2.180	3,8	12.208	26,0	
1. Spored ročnost						
- kratkoročni	54.159	2.115	4,1	11.876	28,1	91,4
- dolgoročni	5.087	65	1,3	332	7,0	8,6
2. Spored valuta						
- denarski	20.563	756	3,8	3.846	23,0	34,7
- devizni	38.683	1.424	3,8	8.362	27,6	65,3

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 12

Depoziti na naselenie i pretprijatija

	31.05.2004	mesečna promena		godina { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni depoziti na naselenieto	40.616	-56	-0,1	6.553	19,2
1. Spored ročnost					
- kratkoročni	37.634	-62	-0,2	6.366	20,4
- dolgoročni	2.982	6	0,2	187	6,7
2. Spored valuta					
- denarski	11.369	-96	-0,8	2.706	31,2
- devizni	29.247	40	0,1	3.847	15,1
Vkupni depoziti na pretprijatijata	17.098	2.217	14,9	5.737	50,5
1. Spored ročnost					
- kratkoročni	15.997	2.162	15,6	5.492	52,3
- dolgoročni	1.101	55	5,3	245	28,6
2. Spored valuta					
- denarski	7.798	820	11,8	1.220	18,5
- devizni	9.300	1.397	17,7	4.517	94,4

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 13

Plasmani na bankite

	30.05.2004	mesečna promena		godina { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni plasmani	55.050	676	1,2	10.389	23,3
<i>Denarski plasmani</i>	47.298	496	1,1	9.069	23,7
<i>Devizni plasmani</i>	7.752	180	2,4	1.320	20,5

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 14

Ročna i sektorska struktura na denarskite i deviznite plasmani

	31.05.2004 godina	mesečna promena	godina { na promena
	(vo %)	(vo procentni poeni)	
Denarski plasmani	100,0		
ročna struktura			
- kratkoročni	60,6	-0,8	-6,0
- dolgoročni	39,4	0,8	6,0
sektorska struktura			
- pretprijatija	72,8	-1,2	-6,5
- naselenie	26,3	1,2	6,6
- ostanato	0,9	0,0	-0,1
Devizni plasmani	100,0		
ročna struktura			
- kratkoročni	39,5	-0,2	-4,0
- dolgoročni	60,5	0,2	4,0
sektorska struktura			
- pretprijatija	96,3	-0,2	-1,2
- naselenie	0,9	0,3	0,6
- ostanato	2,8	-0,1	0,6

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 15

Kamatni stapki

	maj 2004 godina	mesečna promena	godina { na promena
	vo %	vo procentni poeni	
Prosečna ponderirana kamatna stapka na aukcije na blagajnički zapisi (28 dena)	8,00	0,0	1,0
Prosečna ponderirana kamatna stapka na pazarot na pari	6,55	-0,1	-2,8
Ponderirani aktivni kamatni stapki na bankite	12,27	0,6	-4,3
Ponderirani pasivni kamatni stapki na bankite	6,50	0,0	-2,2

Finansiski pazar i vo Republika Makedonija**Tabela 16**

Izveštaj za berzanskoto trgovawe vo maj 2004 godina

Opis na hartii od vrednost	Brojna transakcii	Vrednost (vo denari)	Brojna trgovani hartii od vrednost	Brojna denovi na trgovawe
<i>Oficijalen pazar</i>				
<i>Oficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
Blagoj \orev Veles	39	10.520.773	15.249	7
R@ Uslugi Skopje	13	7.859.199	157.149	1
Vinarska vizba Tikve { Kavadarci	2	5.652.900	1.530	2
Komercijalna banka Skopje	26	5.620.225	1.960	12
Ostanato	357	28.277.329	62.436	121
<i>Oficijalen pazar - prioritetni akcii</i>				
Komercijalna banka Skopje	15	608.779	885	9
Investbanka Skopje	1	740	1	1
<i>Oficijalen pazar - obvrznici</i>				
R.Makedonija - devizni vlogovi	353	31.551.629	719.948	17
R.Makedonija - denacionalizacija 01	4	880.245	20.174	3
R.Makedonija - denacionalizacija 02	29	12.952.714	305.627	12
R.Makedonija - denacionalizacija 03	526	65.042.357	1.719.148	17
Vkupno Oficijalen pazar	1.365	168.966.890	3.004.107	
<i>Neoficijalen pazar</i>				
<i>Neoficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
R@ Ladna Valavnica Skopje	3	143.664.069	8.601.861	1
R@ Valavnica za lenti Skopje	2	113.323.404	6.785.314	1
Agromehanika Skopje	1	12.144.000	4.048	1
9-ti Maj Negotino	1	10.005.120	4.632	1
Ostanato	72	31.774.495	370.233	43
<i>Neoficijalen pazar - prioritetni akcii</i>				
Stopanska banka Skopje	1	16.698	138	1
Vkupno Neoficijalen pazar	80	310.927.786	15.766.226	
<i>Drugi hartii od vrednost</i>				
<i>Dr`avni hartii od vrednost</i>				
Ministerstvo za finansii Dr`aven zapis 2004-7	1	2.270.560	230	1
Konvertibilen sertifikat-za {tedilnici	35	1.355.184	13.895.214	11
Vkupno Drugi hartii od vrednost	36	3.625.744	13.895.444	
<i>Dr`aven pazar</i>				
<i>Dr`ava-gotovinsko plawe-obi~ni akcii</i>	3	1.268.530		
Vkupno Dr`aven pazar	3	1.268.530		
Vkupno site pazar i	1.484	484.788.950		

Nadvore { no-trgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija**Tabela 17**Nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	(vo milioni SAD dolari)							
	V.2004	I-V.2004	V. 2004		V. 2004		I-V 2004	
			IV. 2004		V. 2003		I-V 2003	
	iznos		iznos	%	iznos	%	iznos	%
Vkupna razmena	335,2	1.665,8	-28,3	-7,8	6,8	2,1	204,4	14,0
I zvoz	118,0	601,8	-7,3	-5,8	-1,9	-1,6	70,9	13,4
Uvoz	217,2	1.064,0	-21,0	-8,8	8,7	4,2	133,5	14,3
Saldo	-99,3	-462,2	13,7	-12,1	-10,7	12,1	-62,6	15,7

Tabela 18

Deset najgolemi trgovski partneri na Republika Makedonija, I-V.2004
godina
(po tekoven kurs)

	Obem na stokovna		Izvoz vo		Uvoz vo		Pokrienost na uvozot so izvoz
	razmena vo milioni		milioni SAD		milioni SAD		
	SAD dolari	U~estvo	dolari	U~estvo	dolari	U~estvo	
I-V 2004							
REPUBL I KA MAKEDON I JA	1665,8	100,0	601,8	100,0	1064,0	100,0	56,6
od toa:							
Germanija	262,3	15,7	123,4	20,5	138,9	13,1	88,9
Srbija i Crna Gora	203,5	12,2	110,3	18,3	93,2	8,8	118,3
Grcija	200,7	12,0	89,4	14,9	111,3	10,5	80,3
Rusija	105,4	6,3	7,3	1,2	98,1	9,2	7,4
I talija	103,3	6,2	44,2	7,4	59,1	5,5	74,9
Bugarija	102,5	6,2	18,9	3,1	83,6	7,9	22,6
Slovenija	75,7	4,5	8,5	1,4	67,2	6,3	12,6
Francija	55,3	3,3	28,1	4,7	27,2	2,6	103,2
Turcija	55,1	3,3	20,8	3,5	34,3	3,2	60,6
Hrvatska	54,7	3,3	31,4	5,2	23,3	2,2	135,0
Vkupno (10 najgolemi partneri)	1218,6	73,2	482,3	80,1	736,3	69,2	65,5

Tabela 19

Nadvore { no-trgovska razmena na Republika Makedonija spored
ekonomski grupaciji na zemji
(po tekoven kurs)

	Izvoz			Uvoz			Struktura	
	(mil. SAD dolari)		indeks	(mil. SAD dolari)		indeks	izvoz	uvoz
	I-V.2003	I-V.2004	I-V.2004 I-V.2003	I-V.2003	I-V.2004	I-V.2004 I-V.2003	(%)	(%)
VKUPNO	530,9	601,8	113,4	930,5	1064,0	114,3	100,0	100,0
Razvieni zemji	359,0	405,0	112,8	587,7	647,0	110,1	67,3	60,8
EU	307,2	355,9	115,9	497,9	549,5	110,4	59,1	51,6
EFTA	13,6	2,6	18,9	11,0	20,3	185,3	0,4	1,9
Drugi razvieni zemji	38,3	46,6	121,7	78,8	77,1	97,8	7,7	7,2
Zemji na Centralna i Isto-na Evropa	22,1	36,1	163,4	172,6	216,4	125,4	6,0	20,3
Nerazvieni zemji	0,4	1,4	371,4	1,5	0,6	39,9	0,2	0,1
Zemji vo razvoj	19,1	7,6	39,6	52,4	78,4	149,6	1,3	7,4
Republiki od porane { na SFRJ	130,2	151,6	116,5	116,2	121,6	104,6	25,2	11,4
Ostanati zemji	0,1	0,1	55,9	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0

Tabela 20

Nadvore { en dolg na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	Sostojba na dolg		Koristeni krediti		Plateni obvrski	
	30.04.2004	31.05.2004	30.04.2004	31.05.2004	30.04.2004	31.05.2004
Oficijalni kreditori	1.173.89	1.194.55	9.96	2.93	7.10	7.37
od toa:						
Multilateralala	926.45	943.28	9.95	2.93	6.34	6.86
IMF	61.46	56.87	-	-	1.32	5.48
IBRD	189.94	193.68	1.77	0.54	-	0.93
IFC	15.16	15.45	-	-	0.75	-
IDA	359.71	364.53	-	0.11	0.42	0.15
EIB	116.40	120.49	4.77	-	3.81	0.23
EUROFIMA	7.25	7.52	-	-	-	-
Banka za razvoj pri Sovet na Evropa	16.45	17.04	-	-	-	0.54
EBRD	44.63	47.64	3.18	1.60	-	-
EU	106.43	110.21	-	-	-	-
IFAD	7.73	8.52	0.23	0.68	0.02	-
Evropska agencija za rekonstrukcija	1.29	1.32	-	-	0.02	-
Bilateralala	247.44	251.27	0.01	-	0.75	0.51
Pariski Klub (reprogram 1995)	153.92	156.34	-	-	0.18	-
Nereprogramiran dolg	8.98	9.30	-	-	-	-
Pariski Klub (reprogram 2000)	13.05	13.34	-	-	-	-
Novoskluzeni krediti	71.49	72.29	0.01	-	0.58	0.51
Privatni kreditori	552.40	560.90	6.18	4.86	6.33	2.53
od toa:						
Londonski klub	238.07	238.07	-	-	-	-
Ostanati privatni kreditori	314.33	322.83	6.18	4.86	6.33	2.53
Banki i finansiski institucii	198.11	204.65	5.44	4.28	3.52	1.03
Pretprijatija	116.21	118.18	0.74	0.59	2.80	1.50
VKUPNO	1.726.29	1.755.45	16.13	7.80	13.43	9.90

Bilans na Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 21

Bilans na sostojba na NBRM na 31.05.2004 godina
(vo milioni denari)

vo milioni denari

Aktiva	Iznos	Pasiva	Iznos
Devizni sredstva	44.120	Primarni pari	16.523
Pobaruwawa od javniot sektor	3.492	Instrumenti na NBRM	3.801
organizacii	76	Ograničeni depoziti	167
Ostanata aktiva	3.513	Devizni obvrski	2.952
		Depoziti na javen sektor	13.795
		Kapitalni smetki	7.931
		Ostanata pasiva	6.032
Vkupno	51.201	Vkupno	51.201

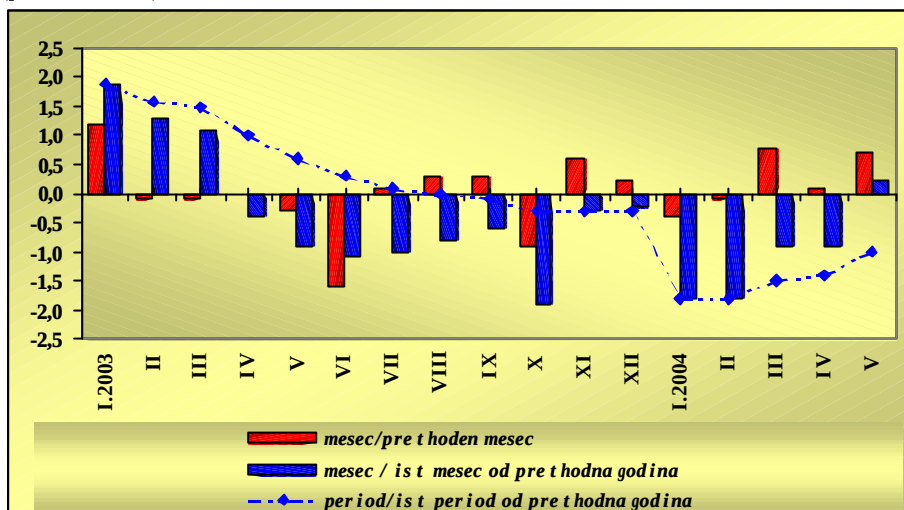
Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija

Prilog br.2

Ekonomski dvi`ewa vo Republ ika Makedonija

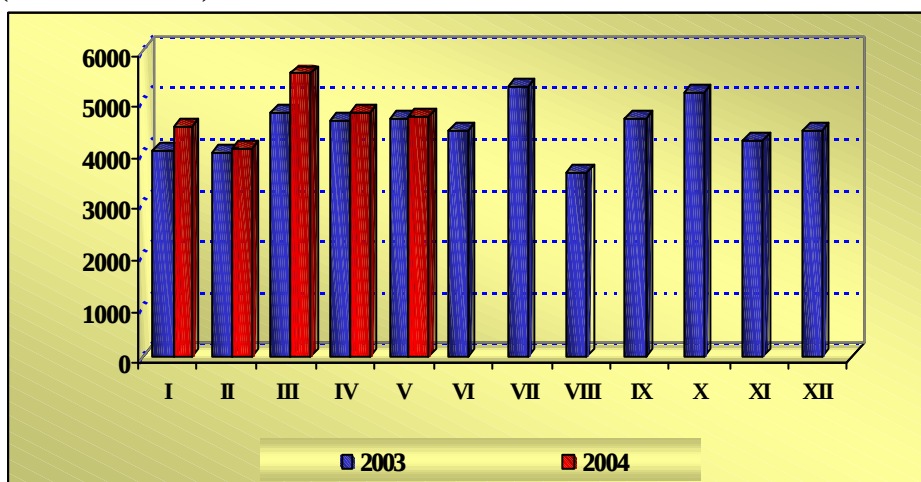
Graf ikon 1

Ceni na proizvo diteli na industriski proizvo di
(promena vo %)

Graf ikon 2

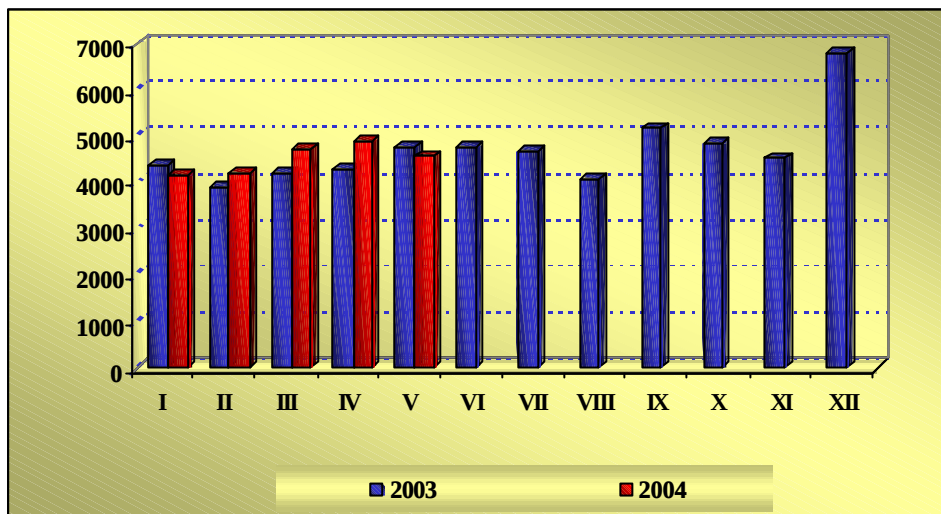
Vkupni prihodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Grafikon 3

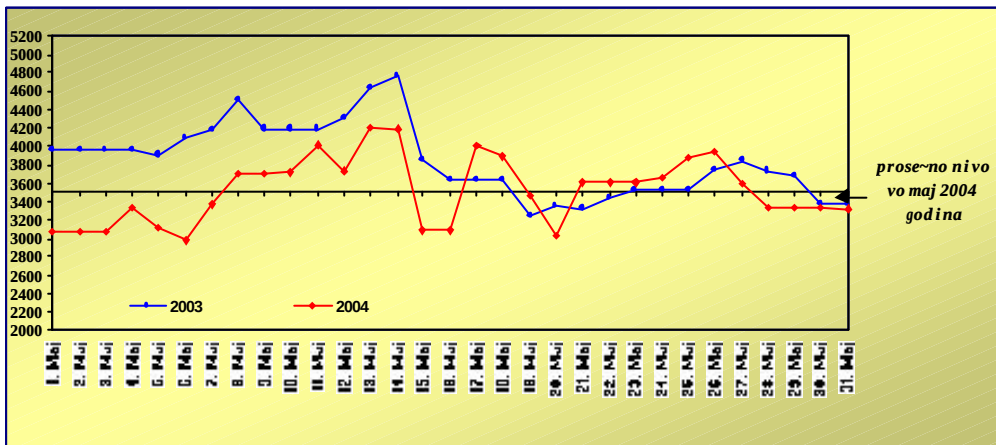
Vkupni rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

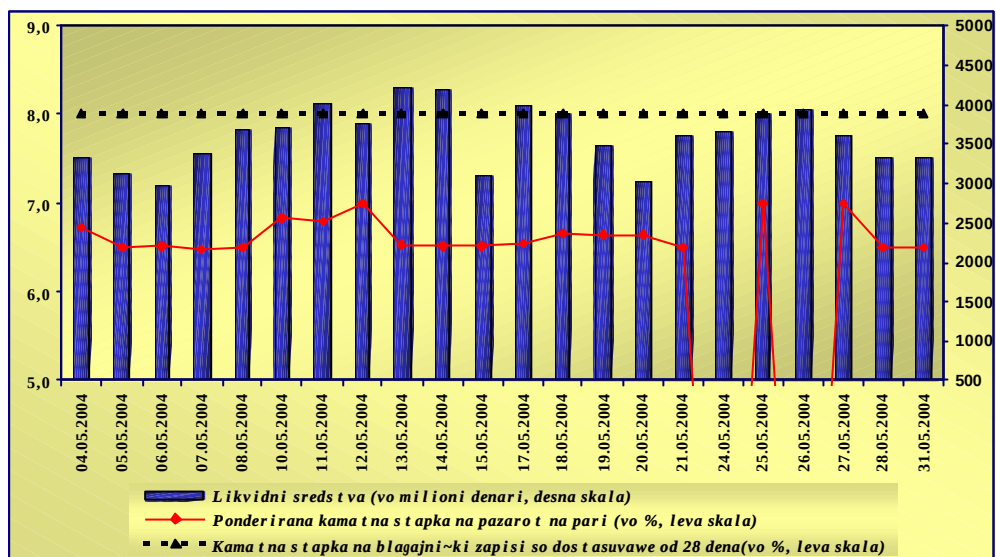
Grafikon 4

Dnevna dinamika na likvidnosta na bankite
(vo milioni denari)

Grafikon 5

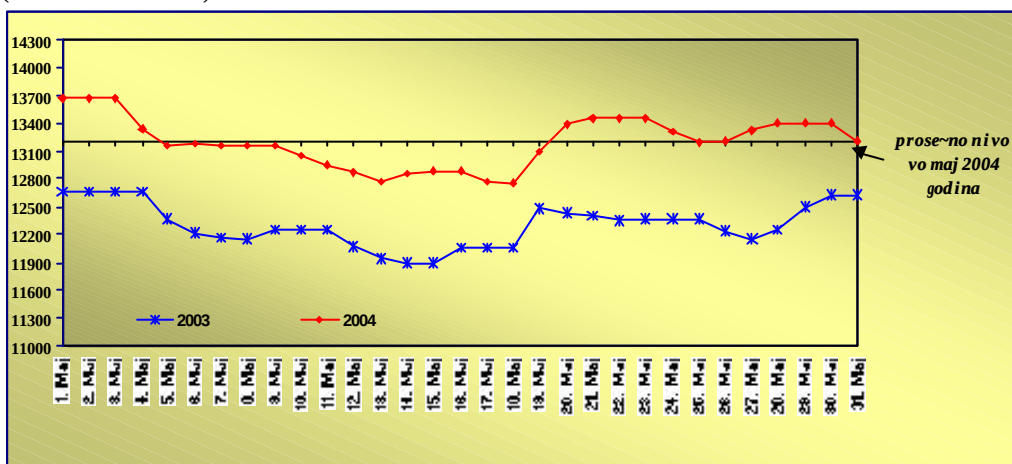
Dnevne kamatne stope na pazaru na pari, aukcijske na blagajnički zapisi i likvidna sredstva na bankama

*Ne se registrirani transakcii na pazaru na pari.

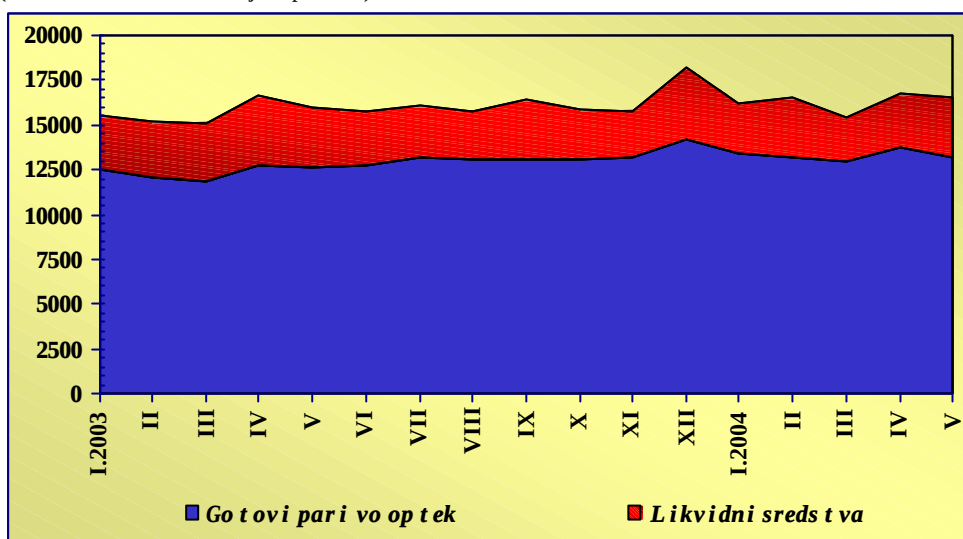
Grafikon 6

Dnevna dinamika na gotovine na pari u optek (u milioni denari)

Grafikon 7

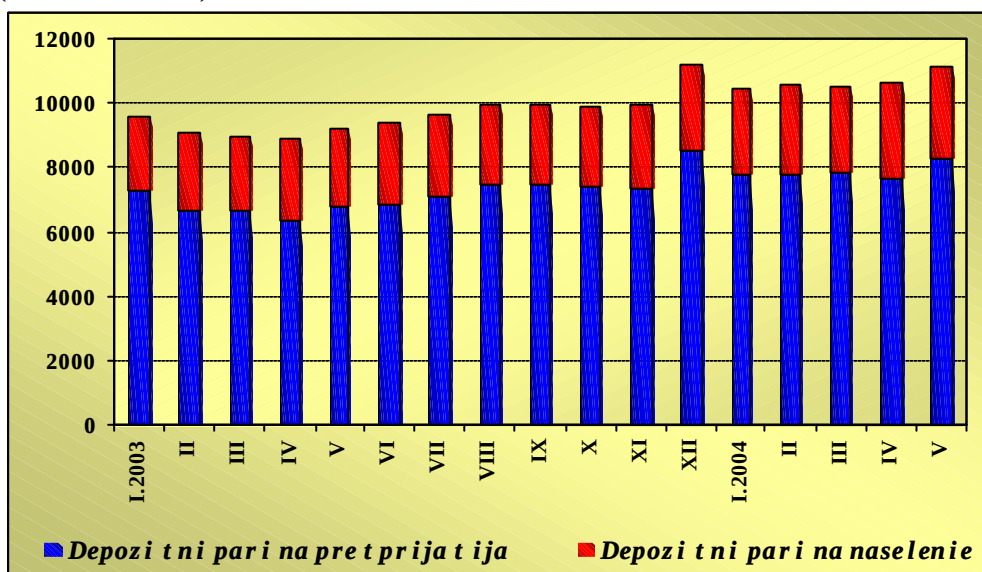
Primarni pari
(vo milioni denari, kraj na period)

* Likvidni te sredstva na banki te ja op fa}aat smetkata na banki te kaj NBRM i gotovinata vo blagajna na banki te.

Grafikon 8

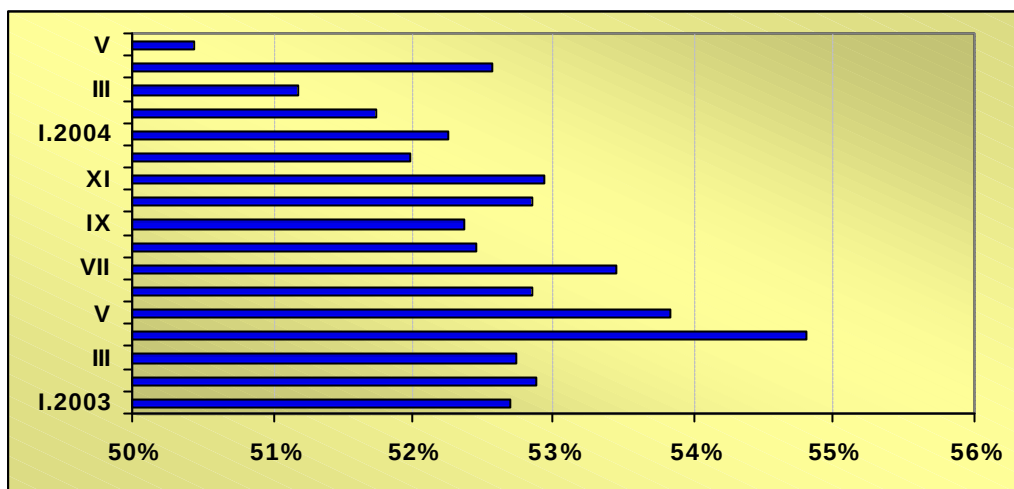
Depozitni pari na pretprijatijata i naselenieto
(vo milioni denari)

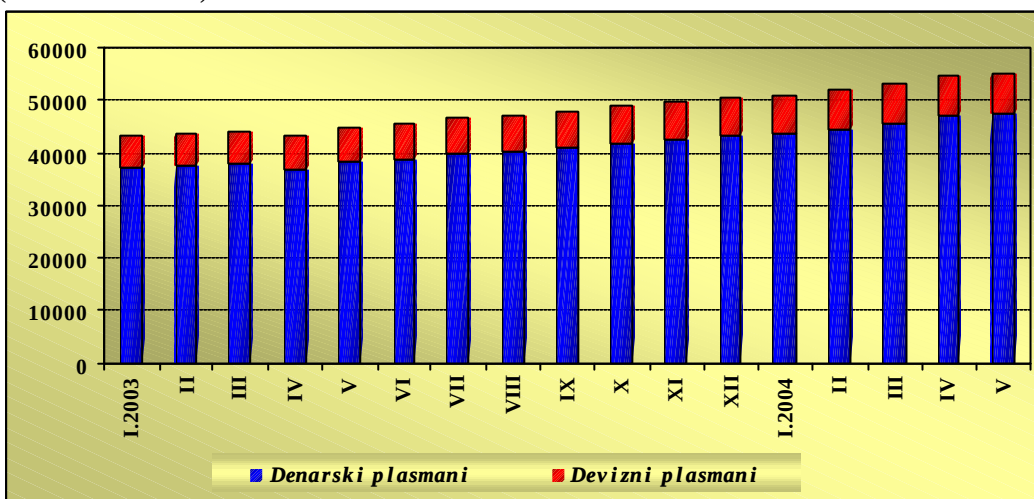
Grafikon 9

Učestvo na gotovine u opteku u paritetu u masi M1
(u %)

Grafikon 10

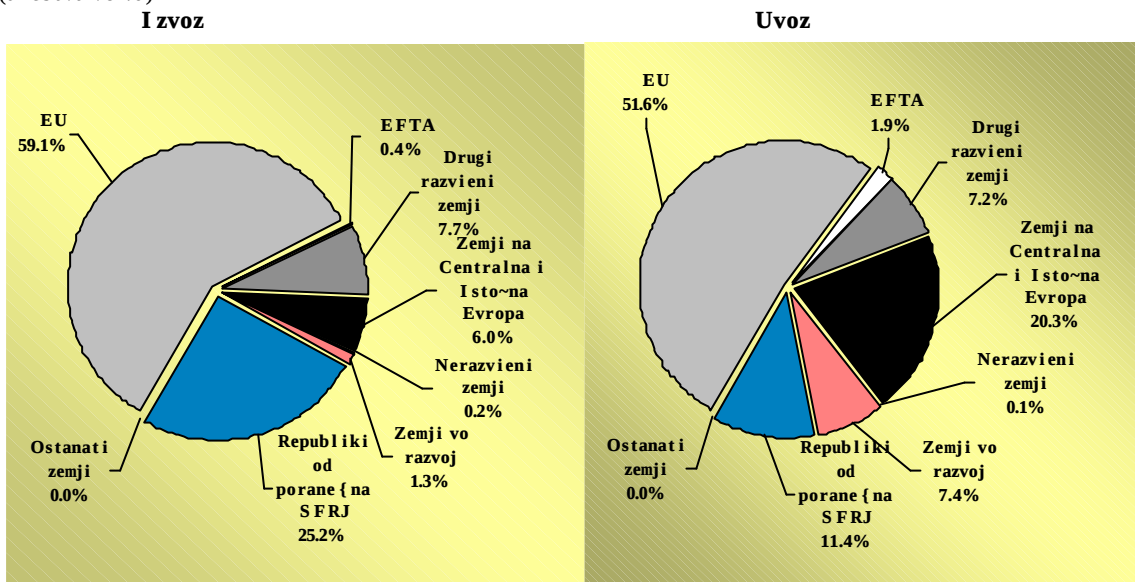
Plasmani na banku
(u milionu dinara)

Nadvore { no-trgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija

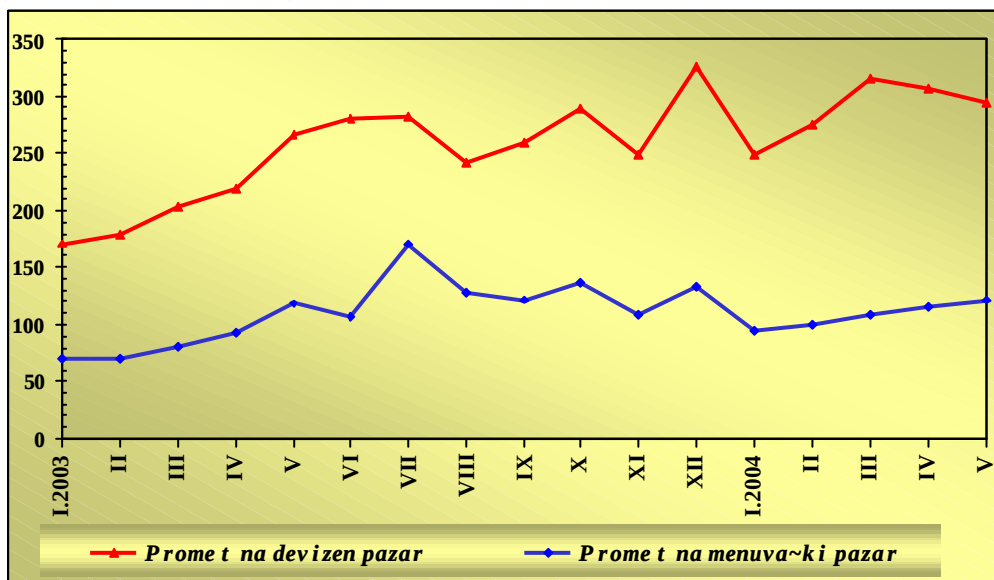
Grafikon 11

Nadvore { no- trgovska razmena na Republika Makedonija spored ekonomski grupaciji na zemji (I-V.2004 godina)
(u`estva vo %)

Grafikon 12

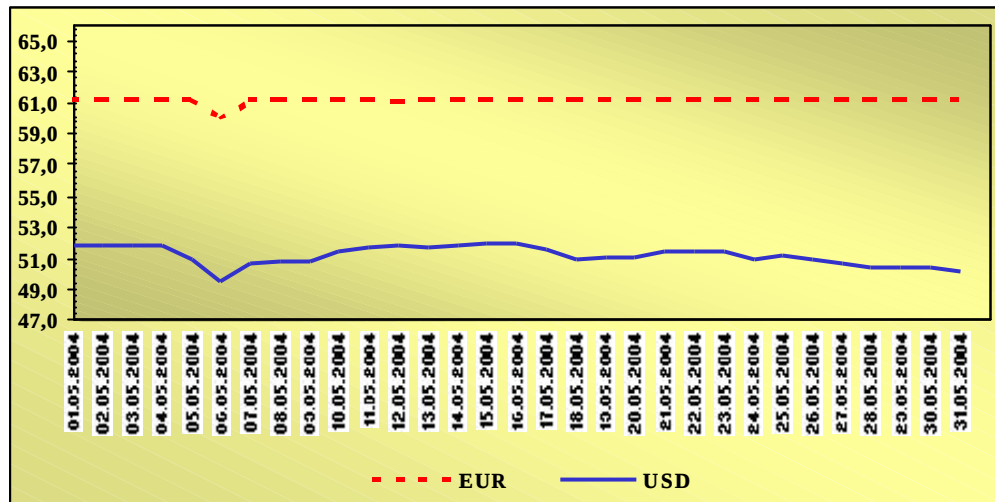
Dvi`ewe na vkupniot promet na devizniot i menuva`kiot pazar
(vo milioni SAD dolari)

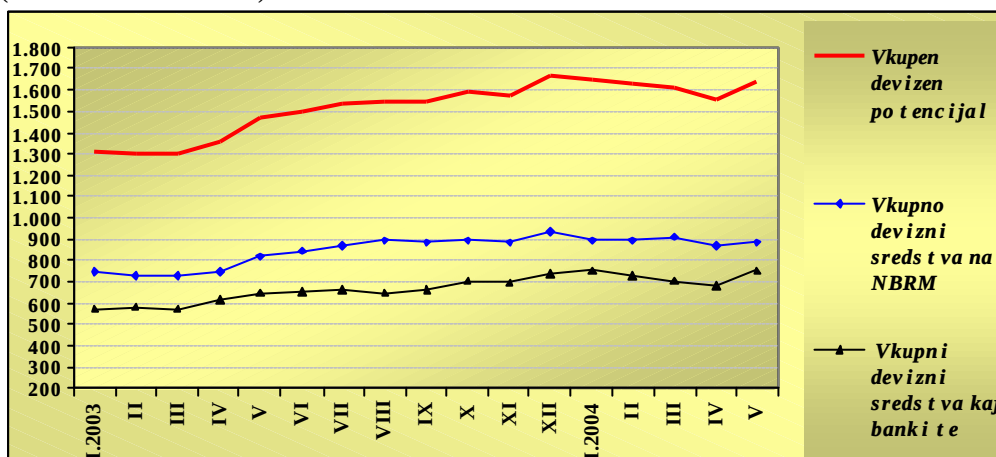
Grafikon 13

Dneven sreden devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i amerikanskiot dolar na devizniot pazar (denari za edinica stranska valuta)

Grafikon 14

Devizen potencijal na Republika Makedonija (vo milioni SAD dolari)

Grafikon 15

Koristeni krediti i otplateni obvrski
(u milionima SAD dolara)

